

**UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET- NIKŠIĆ**

VIJEĆU FILOZOFSKOG FAKULTETA

Komisija za ocjenu magistarskog rada Predraga Vojvodića

ORGANIZACIJA EKSKURZIJA I IZLETA U NASTAVI PRIRODE

IZVJEŠTAJ

Predrag Vojvodić, student postdiplomskih studija Studijskog programa za obrazovanje učitelja na Filozofskom fakultetu u Nikšiću, uradio je magistarski rad na temu „*ORGANIZACIJA EKSKURZIJA I IZLETA U NASTAVI PRIRODE*“. Tema ovog rada odobrena je 24.05.2017. na sjednici Nastavno-naučnog vijeća Filozofskog fakulteta, br.odluke 01-626, a na sjednici Nastavno-naučnog vijeća Filozofskog fakulteta od 11.09.2019.god.odluka br.01-1458, odabrana je komisija za njegovu ocjenu, u sastavu: Prof.dr Goran Barović, mentor, Filozofski fakultet, Nikšić, Prof.dr Veselin Mićanović, Filozofski fakultet, Nikšić, Prof.dr Rade Šarović, Filozofski fakultet, Nikšić. Kandidat je sa uspjehom „C“ (8,27) položio ispite predviđene nastavnim planom i programom magistarskih studija na Studijskom programu za obrazovanje učitelja iz *METODIKE POZNAVANJA PRIRODE I POZNAVANJA DRUŠTVA*. Nakon temeljnog pregleda rada, Komisija podnosi Vijeću sljedeći izvještaj.

U prvom dijelu magistarskog rada, u okviru teorijskih razmatranja, kandidat je objasnio pojam nastavnih ekskurzija, vrste i značaj ekskurzija i izleta u nižim razredima osnovne škole.

Prvo poglavlje obuhvata teorijsko utemeljenje nastavnih ekskurzija, definicije i klasifikacije kao i vrijednost nastavnih ekskurzija za časove prirode u osnovnoj školi.

U drugom poglavlju je jasno definisan teorijski i operacionalni okvir predmeta istraživanja. Data je vrijednost časa van škole, izleta i ekskurzije, planiranje časa, izleta i ekskurzije, tematika časova, izleta i ekskurzija, priprema časova, izleta i ekskurzija i izvođenje časa izleta i ekskurzija u nastavi prirode.

Treće poglavlje sadrži razmatranje teorijskih i empirijskih podloga predmeta istraživanja i njihove međuzavisnosti. Pomenutim razmatranjem obuhvaćene su pogodne teme časa van škole na izletu i ekskurziji, priprema časa van škole, na izletu i ekskurziji kroz praktične primjere, pripremanje nastavnika, pripremanje učenika i evaluacija uspješnosti realizacije izleta i ekskurzije.

U četvrtom poglavlju sagledana je realizacija izleta i ekskurzija u zoni bukovih šuma, data je i pismena priprema za realizaciju časa van učionice kao i analiza uspjeha časa van škole, na izletu i ekskurziji. Predložena su i mjesta koja posjećuju osnovne škole sa područja sjeverne, srednje i primorske oblasti Crne Gore kao i problemi organizacije časa van škole, na izletu i ekskurziji u osnovnim školama pojedinih oblasti.

Peto poglavlje čini pregled realizacije izleta i ekskurzija u zoni livada, data je i pismena priprema za realizaciju časa u zoni livada kao i analiza uspjeha časa u zoni livada. Predložena su i mjesta koja posjećuju osnovne škole sa područja sjeverne, srednje i primorske oblasti Crne Gore kao i problemi organizacije časa u zoni livada, na izletu i ekskurziji u osnovnim školama pojedinih oblasti.

Šesto poglavlje obuhvata iste tematske oblasti kao i prethodna dva, ali se odnosi na realizaciju izleta i ekskurzija u zoni rijeka, jezera i primorske oblasti.

Sedmo poglavlje, koje možemo nazvati centralnim, sadrži istraživanje koje je sprovedeno u osnovnim školama Crne Gore. Obuhvata škole sjeverne, srednje i primorske oblasti Crne Gore. Istraživanjem su obuhvaćeni nastavnici i učenici koji predstavljaju slučajni uzorak pomenutih oblasti. Istraživanjem smo željeli da napravimo uvid u mišljenje i stavove nastavnika i učenika kada je u pitanju organizacija i realizacija izleta i ekskurzija u nastavi prirode i razlike u mišljenjima nastavnika i učenika kada je u pitanju sjeverna, srednja i primorska oblast Crne Gore.

Osmo poglavlje sadrži izvedene rezultate istraživanja koji će biti predstavljeni tabelarna, grafički i tekstualno.

Deveto poglavlje sadrži izvedene zaključke kao direktnu posljedicu organizacije izleta i ekskurzija u nastavi prirode. Na ovaj način istovremeno su definisani pravci budućih istraživanja u razvoju sistema vrednovanja kvaliteta realizacije izleta i ekskurzija u nastavi prirode.

Na kraju, poglavlje deset sadrži reference.

Kandidat je detaljno razmotrio i sagledao suštinu i odnos otvorenosti obrazovanja i programa u osnovnoj školi u Crnoj Gori, između ostalog i kroz procese njegovog kratkoročnog i dugoročnog planiranja. Planiranje u okviru dijela programa mora podrazumijevati specifičnosti/posebnosti škole i lokalne zajednice kojoj škola pripada (kulturne i druge) i iz tog razloga usmjereno je na zadovoljavanje interesovanja i potreba učenika, roditelja i predstavnika lokalne zajednice. Dakle, škola kreira dio programa (ciljevi i ishodi) u okviru svakog od obaveznih predmeta, kao i organizaciju ekskurzija i izleta u nastavi prirode u nižim razredima osnovne škole. Kreativnosti nastavnika ili preciznije rečeno njegovim afinitetima, entuzijazmu i kompetentnosti takođe je

prepušten/ostavljen dio programa. Odnosno, nastavnik u realizaciji ishoda učenja iz ovog dijela programa kreira nastavne sadržaje u smislu izbora, organizaciju nastavnog rada, metode, načine, oblike i postupke rada u realizaciji nastavnih ekskurzija i izleta. Ovakao osmišljen koncept svakom nastavniku nudi veću autonomiju, kao i mogućnost da na kvalitetan način učestvuje u kreiranju plana i programa u nastavi prirode, a posredno i lokalne sredine čiji centar predstavlja upravo škola. Ovo zbog toga što saradnja sa lokalnom zajednicom ne znači izlazak iz učionice/škole, već bi se uslovno mogla opisati i kao „dovođenje lokalne zajednice” u učionicu/školu. U okviru ove oblasti poseban fokus usmjeren je na upoznavanje prirodnih ljepota naše države Crne Gore.

U sledećem dijelu rada je izložen metodološki konceptualni okvir, koji je operacionalizovan kroz postavljene zadatke i prema njima odgovarajuće hipoteze. Navedeno će biti istraženo kroz stavove nastavnika razredne nastave u prvom i drugom ciklusu osnovne škole, kao i učenika u drugom ciklusu IV i V razred.

Na taj način su provjerene istraživačke hipoteze u skladu sa zadacima i ciljem ovog istraživanja: *utvrditi zastupljenost i cjelishodnost nastavnih ekskurzija u nižim razredima osnovne škole;*

-Da li nastavnici detaljno planiraju nastavne ekskurzije i izlete u nastavi prirode;

-Da li u našim školama postoje osnovne pretpostavke za organizaciju nastavnih ekskurzija;

-Koji su najčešći uzroci koji ometaju intenzivniju pripremu nastavne ekskurzije;

-Utvrditi najznačajnije prednosti i ograničenja nastavnih ekskurzija u nastavi prirode;

U istraživanju je učestvovalo 114 nastavnika i 160 učenika iz primorske, srednje i sjeverne regije Crne Gore.

Kandidat je, u okviru istraživačkih tehnika anketiranja i skaliranja koristio kao instrumente upitnike i skalu procjene za nastavnike. Istraživanje je potvrdilo sporedne hipoteze i glavnu hipotezu i pokazalo opravdanost jer se radi o problemu koji je aktuelan i inspirativan za istraživače da ga i dalje proučavaju.

- Takođe istraživanje je pokazalo pozitivan odnos učenika prema organizaciji izleta i ekskurzija kao vidu nastave u prirodi koji ima puno pozitivnih efekata i to polazeći od toga da su znanja stečena na očiglednim primjerima trajnija, tako i na efekte na zdravlje učenika, socijalizaciju, razvijanje samostalnosti i snalaženja u prirodi, disciplini, boljem upoznavanju nastavnika sa učenicima, razvijanje ljubavi prema prirodi i svojoj državi Crnoj Gori.

- Pozitivan je odnos nastavnika razredne nastave za ostvarivanje ishoda učenja. Uvijek se daje prednost nastavi van učionice (dominantno - časovi u prirodi).

Rezultati istraživanja i njihova analiza ukazali su i na određene probleme u vezi sa planiranjem, organizacijom i samom realizacijom nastavnih ekskurzija.

- Da li i koliko su nastavnici didaktičko - metodički osposobljeni za efikasnu organizaciju i implementaciju ekskurzija i izleta u nastavi prirode?

- Koje bi materijalno tehnološke, prostorne i kadrovske preduslove trebalo obezbjediti u osnovnom obrazovanju za uspješnu implementaciju ekskurzija i izleta u nastavi prirode?

- Da li nastavnici žele da organizuju ovaj vid nastave zbog otežanih uslova: adekvatnog pripremanja, veće odgovornosti i većih potreba u saradnji sa roditeljima i školom, materijalnih uslova roditelja i škole, disciplinom učenika, analiza ekskurzije, pisanje izvještaja i mnogih drugih problema u samoj organizaciji.

Na osnovu ukupno dobijenih rezultata može se zaključiti da nastava van učionice u prvom i drugom ciklusu osnovne škole pruža dobre mogućnosti za sticanje kvalitetnijih i trajnijih znanja učenika i ekološke svijesti o značaju očuvanja prirodne sredine.

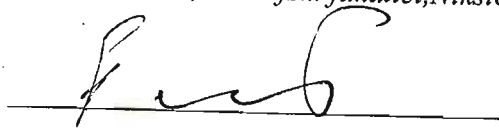
Magistarski rad Predraga Vojvodića kao iskusnog prosvjetnog radnika pokazao je duboko promišljanje i analitičnost na temu značaja organizovanja nastavnih ekskurzija i izleta u nastavi prirode za učenike u Crnoj Gori. Smatramo da ovaj magistarski rad značajno doprinosi da ga istraživači i dalje proučavaju u cilju unapređivanja vaspitno – obrazovnog rada u crnogorskim školama.

Na osnovu iznijetog, Komisija konstatuje da magistarski rad kandidata Predraga Vojvodića na temu "ORGANIZACIJA ESKURZIJA I IZLETA U NASTAVI PRIRODE", ispunjava normative koji važe za magistarske teze, te stoga predlaže Nastavno-naučnom vijeću Filozofskog fakulteta Univerziteta Crne Gore da odobri usmenu odbranu ovog rada.

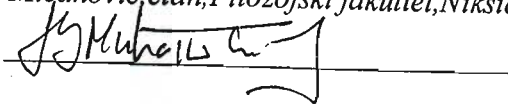
Nikšić, 01.10.2019. god.

Komisija u sastavu:

Prof.dr Goran Barović, mentor, Filozofski fakultet, Nikšić

Prof.dr Veselin Mićanović, član, Filozofski fakultet, Nikšić

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET
NIKŠIĆ

PRIMLJENO: 2.10.2019.			
ORG. JEB.	BROJ	PRILOG	AVRUDNOST
01	1668		

Prof.dr Rade Šarović, član, Filozofski fakultet, Nikšić

